

A. SİBEL YANIKÖMEROĞLU
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Son yıllarda toplumumuzda sosyal ilişkiler, aile yapısı, iş ve ticaret hayatı, siyaset gibi birçok alanda gözle görülür bir ahlaki çöküş yaşanmaktadır. Güven duygusunun zayıflaması, toplumsal kutuplaşma, etik ve ahlaki değerlerin geri planda kalması, adalet sisteminin ve kamu yönetiminin bozulması, eğitim sistemindeki sorunlar, ekonomik kriz, yolsuzluk, liyakatsizlik gibi nedenlerle yaşanan bu ahlaki çöküş, ülkemizin geleceği açısından ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Bu bağlamda, ahlaki çöküşün nedenlerinin araştırılması, etkilerinin belirlenmesi ve bu sorunun önüne geçerek ahlaki değerleri yeniden güçlendirmek amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

A. Sibel YANIKÖMEROĞLU
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Toplumların çöküşü, yalnızca ekonomik veya siyasi krizlerle değil, ahlaki değerlerin erozyona uğramasıyla da ortaya çıkar. Son dönemde yaşanan felaketler, yalnızca teknik ihmallerin değil, aynı zamanda etik ve ahlaki değerlerden uzaklaşmanın da bir sonucudur. Denetimsizlik, liyakatsizlik ve bireysel çıkarların toplumsal faydanın önüne geçmesi, insanların hayatlarını kaybetmesine neden olan trajedilere yol açmaktadır.

Özellikle, felaketlerden sonra yaşanan sürecin göstermelik önlemler ve caydırıcı olmayan cezalarla devam etmesi ahlaki çöküşün bir göstergesidir. Sorumluluk almanın, hesap verebilmenin ve adaletin zayıflaması, yalnızca bireylerin değil, sistemin de çürümesine neden olmaktadır. Liyakatin yerini sadakat aldığı anda, siyasi bağlantıları sayesinde yetkin olmayan kişiler kritik görevlere getirilmekte, bu da yönetimde büyük zafiyetlere yol açmaktadır.

Ahlaki çöküş, bireylerin ve kurumların etik değerlerden uzaklaşmasıyla toplum genelinde güvensizlik, yozlaşma ve adaletsizlik duygusunun yayılmasına neden olmaktadır. Bu durum, ekonomik, sosyal ve siyasal alanlarda ciddi olumsuz sonuçlar doğurmaktadır.

Toplumların sürdürülebilir kalkınması için de adalet ile etik ve ahlaki değerler son derece önemlidir. Ancak son yıllarda ülkemizde ahlaki çöküşün farklı alanlarda derinleştiği görülmektedir. Yolsuzluğun, liyakatsizliğin, hukuksuzluğun, etik dışı davranışların ve toplumsal ahlaki değerlerde erozyonun hızlandığına dair göstergeler bulunmaktadır.

Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün yayımladığı "2023 Yolsuzluk Algı Endeksi" verilerine göre Türkiye, son yıllarda önemli bir gerileme göstermektedir. 2013 yılında 50 puanla dünya sıralamasında 53. sırada yer alan Türkiye, 2023 yılında 36 puana gerileyerek 115. sıraya düşmüştür. Bu durum, devlet kurumlarına ve hukukun üstünlüğüne olan güvenin azaldığını göstermektedir.

OECD'nin "Rüşvetle Mücadele Raporları" da Türkiye'de kamu ihaleleri, belediyeler ve merkezi yönetim düzeyinde artan yolsuzluk vakalarına dikkat çekmektedir.

Diğer yandan ahlaki çöküş yalnızca siyasi ve idari zafiyetle sınırlı kalmamakta, toplumsal hayatta da yozlaşmayı beraberinde getirmektedir. Maddi çıkarların, insan hayatının önüne geçtiği bir sistemde, güven ortamı ortadan kalkmakta, ahlaki ve etik olmayan davranışlar meşrulaştırılmaktadır. Bu sorun, yalnızca günümüzü değil, geleceğimizi de tehdit etmektedir.

Medyanın ahlak ve etik dışı içeriklere yer vermesi, bunların normalleşmesine ve toplumsal değerlerin aşınmasına katkıda bulunmaktadır. Sosyal medya platformlarında nefret söylemi, kutuplaşma ve dezenformasyonun yaygınlaşması, toplumsal ahlaki değerleri olumsuz etkilemektedir.

Eğitim sisteminin niteliğini kaybetmesi, ahlaki değerler eğitiminin geri planda kalması, genç nesillerin etik ve ahlak anlayışının zayıflamasına neden olmaktadır. PISA 2022 Raporu, Türkiye'de öğrencilerin eleştirel düşünme, etik karar verme ve toplumsal sorumluluk alma konularında küresel ortalamanın altında olduğunu göstermektedir.

Eğitimin erişilebilirliğinin azalması ve ticarileşmesi, toplumun farklı kesimleri arasında uçurum yaratmakta ve sosyal çürüme sürecini hızlandırmaktadır. Eğitimden uzaklaşan ve sistemden umudunu yitiren gençler, etik ve ahlaki olmayan davranışlara yönelebilmektedir.

Eğer bu gidişat durdurulmazsa, benzer felaketler ve yanlışlar yaşanmaya devam edecek ve ahlaki çöküş daha da derinleşecektir. Geleceğimizi tehdit eden bu sorunla mücadele için, ahlaki çöküşün temel nedenlerinin tespit edilmesi, yolsuzluk, liyakatsizlik ve etik ihlallerin önlenmesi amacıyla etkin politikalar geliştirilmesi ve güçlü bir adalet sisteminin inşa edilmesi son derece önemlidir.

Eğitim, medya ve kamu yönetiminde etik değerlerin güçlendirilmesi için öneriler oluşturulması, toplumsal güveni yeniden inşa edecek yasal ve kurumsal reformların hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, ahlaki çöküşün nedenlerinin araştırılması, etkilerinin belirlenmesi ve bu sorunun önüne geçerek toplumsal değerleri yeniden güçlendirmek amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

116) Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Süleyman Bölbul	Aydın	
Hüseyin Yıldız	Aydın	
Talat DİNGER	MERSİN	
Ahmet İsmail YAZGAN	Edirne	
Muhammed KANAL	Vocals	
Tahsin OCAKLI	RTB	
Ayca Taşkent	Sakarya	
Mahmut Zencel	Samsat	
Tahsin Beçen	YALOVA	
Cumhur Uzun	MİLLÎ	
Melih MELİC	Çarşamba	
Tarkan Elçi	İstanbul	
Yüksel Mansur Kılıç	İstanbul	
Deniz DEMİR	Ankara	
Ali ÖZDEMİR	Kırıkkale	
Hasan ÖZKAN	Çarşamba	
Gülcan KİŞ	MERSİN	
Aliye Timuçi Ersever	ANKA	
Muhammed FÖRKAN	ADANA	
Sevket MULLAĞI	Hatay	
Yaser YILMAZ	Bilecik	
Ayhan Barut	Adana	

